

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ sveder vsak prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan pozrej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravništvu „DOMOLJUBA“ Vodniškove ulice št. 2. — Namanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 23.

V Ljubljani, 6. decembra 1894.

Letnik VII.

Kaj je novega po svetu?

Dne 29. nov. vrtil se je v Ljubljani *shod zaupnih mož*. Sklicali so ga možje nam nasprotni »Narodove« stranke. Posebnega niso nič sklenili. Najbolj nespametno je govoril litijski notar gosp. Luka Svetec, ki je očital papežem v srednjem veku, da so bili krivi bojov in prekulj, po svoje razlagal sv. pismo, določeval škofom njih pravice, kakor da bi bil on papež in v svojih naukih nezmotljiv. Tudi brez pričkanja ni bilo na shodu. Večina je bila zoper sedanjost vlado, nekateri so se izrekli zanjo. Tržaskim Slovincem je bil shod premalo slovansk. Reči pa moramo, da so se na shodu precej zatajili liberalni rozički. Ako ni ves ta shod le voda na mlin »Narodove« stranke za prihodnje volitve, tedaj moramo reči, da so liberalci na tem shodu spoznali svoje zmote in javno spridevali, da brez krščanske vere ni sroče in rešitve za Slovence. Ker so pa naši liberalci že večkrat kazali tako poboljšanje, pa so se kmalu zopet pokazali v nemško-liberalnem fraku, zato hočemo počakati in videti, kako bodo v prihodnje pisali po »Narodu« in »Rodoljubu«, kako bodo govorili in delali v deželnih in državnem zboru in potem jih bomo sodili. Ako se bodo držali v javnem življenju naukov katoliške cerkve, potem prenehajo boji med Slovenci, potem smo jedini vsi zvesti katoličani in vneti Slovenci.

V državnem zboru je sedaj poglavitna stvar *sprememba volilne pravice*. Delavci, kmetje, rokodelci in mali obrtniki so sedaj glede volilne pravice zelo na slabem. Bogatini imajo volitve tako vravnane, da imajo zmeraj večino; seveda potem gospodarijo sebi v korist in hujše davke nakladajo le revnejšim. Upamo, da bodo slovenski poslanci na Dunaju glasovali le za tako volilno preobnovo, ki bo na korist kmetom, obrtnikom in delavcem. Ko bi tega ne storili, ne bi zagovarjali naših koristij in ne bili bi vredni našega zaupanja. Vzlasti naj grof Lohenwart ne pozabi, da je poslanec gorenjskih kmetov. — Zanimiva bo tudi postava, ki se kuje zoper

pijančevanje. Kakor vsaka dobra reč, ima tudi ta zakon mnogo nasprotnikov. Ni nam potreba posebej omenjati — da so judje tisti, kateri si po svojih zvestih liberalnih poslancih na vso moč prizadevajo, da bi ta zakon preprečili, ali pa vsaj vse njegove ostrine ogladili. Žid si namreč s prodajo špirta največ prisluži. Židje imajo veliko večino špiritovih tovarn, židje so zlasti v Galiciji in po večjih mestih naše države posestniki žganjarij, v katerih kristijane izžemajo do zadnjega vinarja. Posestva po Galiciji in Bukovini so ravno vsled tega še po veliki večini v judovskih rokah. — Židje in njihovi zavezniki — liberalci sedaj tudi najbolj vpijejo, ko se v naši zbornici sklepa zakon proti pijančevanju. — Kaj bode tedaj prepovedoval novi zakon? Nihče ne bode smel žganja prodajati manj kakor 5 litrov, da ne bi imel zato potrebne koncesije — ali dovoljenja. Tako dovoljenje se bode pa le težko dobilo, ker se bode več sedaj že obstoječih žganjarij odpravilo. Vse žganjarske beznice bodo morali zapreti že v sabotah o 5 uri popoldne in med službo božjo ob nedeljah ne bo smel nihče točiti. Vsak pijanec, katerega bodo žandarji dobili, bo kaznovan z zaporom od 3—30 dni ali pa bode moral za svojega žganjarskega mačka plačati 5—50 gld. kazni. Toda kazen bode tudi vse tiste zadela, kateri bodo otroke k žganjepitju zapeljevali. Kdor bode na leto trikrat radi pijančevanja kaznovan, se mu bode lahko prepovedalo, da skozi jedno leto ne bo smel stopiti v nobeno žganjarijo. Posestniku žganjarije, kateri bode dajal toliko pijače, da bode vsled tega večkrat kaznovan, se bode dovoljenje odvzelo. Za dolg, katerega je žganjar v beznici naredil, ga ne bo mogoče tožiti. Kdor bo imel v prepovedanem času žganjarijo odprto, bo plačal kazni od 5—50 gld. Po krajih do 500 prebivalcev bo smela biti samo jedna žganjarija. — Ako se omenimo, da naš finančni minister pripravlja novi davek na špirit, potem smemo pač po pravici trditi, da se za žganjarje bli-

zajo hudi časi, katerih se pa vsak pošten človek le veseli. Ni pa gotovo, da se sprejme ta postava.

V Trstu so mislili po želji škofovi v cerkvi svetega Antona obhajati misijcn. Lahki pa so se uprli in rekli, da ne sme biti slovenskih pridig. To je grozna krivica, ker v Trstu je zelo veliko Slovencev. Kam pridemo, če se jim ne bo smela oznanovati božja beseda v domačem jeziku. Ako vlada tega ne poskrbi, potem gotovo ne zasluži našega zaupanja, katerega bi ji tudi več ne mogli skazovati.

Na *Ruskem*, kjer je prejšnji car umrl po dolgi bolezni, vlada sedaj njegov sin Nikolaj II., ki se je nedavno oženil z neko hesensko princezino. Časniki ugi-bajo, kakšen bo novi vladar, pravega soveda ne vedo, tega pa nas bo kmalu učila prihodnost. Bog daj, da bi se pod njim katoličanom boljše godilo, kakor se jim je pod očetom njegovim.

Japonci v vojski zoper Kitajce zmiraj bolj zmagujejo; na suhem in na morji so jih sedaj že večkrat premagali in morda jim bodo kmalu vzeli glavno mesto Peking.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Ljubljane. (Za solo šolskih sester v Velikovcu.) Družba sv. Cirila in Metoda nosi v sebi veselje Slovenstva, a najmilejši so jej ta trenotek rojaki onstran Karavank.

Zakaj? Zato, ker smo storili zanje do sedaj najmanjši

Vendar pa jim je materina beseda tako ljuba, kot nam vsem drugim Slovincem in ohraniti jo želé sebi in svojim potomcem prav tako, kot to želimo mi vsi.

Ze dolgo časa je iz navedenega vzroka v namenih podpisane družbe slovenska ljudska šola v Velikovci na Koroskem.

Vodstveni seji naše družbe sklep pa je bil tak, da začnemo s prihodnjo pomladjo zidati v Velikovci slovensko šolo, ki bode štirirazredna in izročena čé. šolskim sestram iz materine hiše v Mariboru.

Ze imamo prav blizu mesta za 1250 glđ. nakupljen tej šoli prelep stavbeni prostor; šola z bivališčem za sestre pa nas utegne stati krog 15.000 glđ.

Rojaki po vseh pokrajinah našega ozemlja! Naša Velikovška zadeva Vam bodi, prosimo Vas, pri srci tako, kot so Vam pri srci Vaše najožje rodbinske zadeve.

In Ti rodoljubno ženstvo po Slovenskem! Ti si v naši družbi spricalo požrtvovalnost, o kakoršni ni vedela praviti do danes slovenska zgodovina. V svesti smo si tega, da boš tudi ob tej naši koroški šoli našlo srečnih potov in onih načinov — ki Ti je naréče Tvoja domoljubna iznajdljivost.

Vsak »Vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda« prispeli najmanjši dar nas je volja objaviti v naših časopisih.

Slovenci! S tem označenim Vam činom bodemo stopili pač mogočnim korakom naprej v prospeh verskih teženj med nami; v prospeh dinastičnem u čutu našega ljudstva; v prospeh in brambo naše narodnosti v ljubljani slovenski domovini.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Ljubljana, 19. novembra 1894.

Tomo Zupan, prvomestnik; Luka Svetec, podpredsednik, Andrej Zamejic, ud družbinega vodstva.

Iz Št. Jurija pod Kumom 26. oktobra. (Zidanje nove farne cerkve.) Pred petimi meseci smo začeli pri nas sidati novo farno cerkev. Ze pozneje smo poročali

bralcem »Domoljuba«, da nam gre delo dobro izpod rók. A danes pa jim v naše veselje in zadovoljnost ze lahko povemo, da smo ze toliko dovršili, da smo na god vseh svetnikov ze službo božjo v novi cerkvi opravljali. A poreče kdo, to mora biti pač mala stavba, ker se je tako hitro zgradila. Pa moti se, kdor tako misli, kajti naša nova cerkev je precej velika. Ima namreč 28 m dolžine, 13 m širine (notranje luči) in 15 m visočine. Torej je ze nekaj in za naše razmere prav dovolj. Tudi zidana je prav prijazno v romanskem slogu, vseskozi odprta brez nepotrebnih kotov. Obokana je z žgano opeko in pokrita s cementno opeko. Zidanje kora in zakristije smo odložili na prihodnje leto. Sedaj smo cerkev znotraj nekoliko osnažili in vse tako vravnali, da bomo po zimi hvala Bogu ze zavarovani in pod streho.

Letos sicer nismo imeli za zidanje ravno ugodnega vremena, a vendar storili smo še mnogo več kot smo mislili ob začetku. Res je bilo tudi precej skrbi in težav. Pa kje se teh ne manjka, in to zlasti pri taci podjetjih? Saj so skrbi in težave še tam, kjer imajo za zidanje mnogo denarja in je vsako delo dobro plačano. Pri nas pa smo začeli zidanje z malim denarjem, zanašaje se na delo in pomoč naših faranov. In nismo se goljufali. Z vsem smo, hvala Bogu dosedaj shajali. Farani so dajali svoje obljubljene doneske in tudi par dobrotnikov se nas je spomnilo. Čast in hvala jim! Vrli naš gospod župnik pa je vedel tudi dobre naše farane tako navduševati, da so se z veseljem poprijeli vsega dela. Pripravili in darovali so kamen, les, pesek, zvozili vse to in tudi opeko, železo, cement itd. po težavnih, slabih, večkrat tudi dolgih potih v hrib in storili še mnogo drugega dela. Lahko bodo pozabili ves ta trud, a sad njih truda nova farna cerkev bode Bogu v čast in njim v veselje. Za prihodnje leto nas čaka še precej dela. Upamo pa, da, ker smo težavneje delo sedaj končali, se nam tudi delo v prihodnje ne bo vstavljalo. Bog, ki nas je dosedaj dobrotljivo podpiral, naj nam podeli svojo pomoč tudi v prihodnje. Potem se nadjamo, da bomo k letu ali se poprej mogli bralcem »Domoljuba« ze poročati o dodelani farni cerkvi.

Iz Homca, dné 10. novembra. Koncem jeseni je primerno, da vrli »Domoljub« tudi o naši božjepotni

cerkvi ponese kratko sporočilo med verne Slovence. Na Homcu je na leto petero cerkvenih shodov, ko drugo božjo službo opravijo č. oo. frančiškani iz Kamnika. Ti shodi so: Četrta nedelja po veliki noči, praznik presvete Trojice, praznik Marijinega rojstva, kvaterna nedelja v jeseni in rožnivenška nedelja. Kakor vselej doslej, je tudi letos zadnja dva shoda privrelo največ ljudstva skupaj iz vse okolice pa tudi iz Ljubljane. Na rožnivenško nedeljo je tu popolni odpustek rožnivenške bratovščine, ki je enak porcijunkuli. Obhajancev je bilo od 500—600. Sicer pa je bratovski shod tudi vsako mlado nedeljo popoldne; tukrat je po pridigi in blagoslovu rožnih vencev cerkven obhod s petimi litanijami po griču. Ker je bilo letos vsako mlado nedeljo vreme kaj lepo, bilo je ljudstva vsakikrat toliko, da ga sicer prostorna cerkev ni mogla obseči. — Večkrat se je popraševalo po primernih podobah milostipolne Matere Božje na Homcu. V sled tega jih je preskrbela po natančni fotografiji gospoda Rovšek-a »Katoliška Tiskarna« v dvojnih oblikah prav lične. Ene vrste imajo naslovno stran s pobožnim zdihljem, drugo pa s podobo Marijino. Druge vrste podobice so še lepše in kažejo razun tega na tretji strani cekev na prijaznem homcu, na četrto pa imajo molitev: »Spomni se . . .«

Dne 25. oktobra je bilo blagoslovljeno zidano znamenje, katero je gospod Julij Staré iz Mengša pri svojem mlinu v Preserju jako ukusno zgradil v hvaležni spomin svojih starišev in za procesijo sv. rešnjega Telesa dan. Slike so delo gosp. Šubica iz Škofje Loke.

Slednjič bodi pripomnjeno, da č. p. Stanislav Skrabec svetuje obliko Homec, ne Holmec.

S Štajerskega. Občina Radvanjska pri Mariboru je postavila novo kapelo, katero so milostljivi knezoškof 11. nov. blagoslovili. — V Čadramu pri Konjicah, kjer bodo stavili novo cerkev, imajo nabrano že lepo svoto 25000 gld. — Učiteljsko skušnjo v Mariboru je napravilo 21 gg. učiteljev in gđ. učiteljic. — V občinah Kop pri Središču, Zerovince pri Ljutomeru in Mestni vrh pri Ptujju so zasledili trtno uš. — Sadna razstava v Žalcu je bila prav lepa. — Pri občinskih volitvah v Št. Petru v Savinjski dolini je zopet zmagala nasprotna nemčurska stranka. Ta občina je edina v lepi Savinjski dolini, katera ne more ali noče premagati svojih nasprotnikov. — V Ptujju in Št. Pavlu v Savinjski dolini sta se osnovala tamburaška zbora. — Gospod okrajni glavar celjski je prigovarjal obč. odboru v Žalcu, naj prosi za slov. gimnazijo, katera bi se bojda gotovo vsled prošnje v Žalcu ustanovila. Enako je prigovarjal tudi Št. Jurčane. Toda oboji so to odklonili; kajti vsi štajerski Slovenci zahtevamo slov. vsporedice ali gimnazije v Celju. — V treh občinah pri Ptujju so ustrelili na lovu okoli 1100 zajcev in 300 fazanov. Vsak pač lahko spozna, koliko škodo trpi od divjačine ubogi kmet zaradi dobička in veselja nekaterih bogatinov, ki imajo lov. — V župniji sv. Ruperta v Slov. Goricah so se prikazale črne osepnice. V Pamečah pri Slov. Gradcu je umrla Marija Vrbnjak stara 103 leta. — V parnem mlinu »Styria« v Mariboru je padel nek delavec v moko, kjer se je zadušil. — Prestavljeni so sledeči č. gg. kapelani: Jan. Pavlič v Pišce, Al. Šoba v Konjice, R. Vaclavik v Slov. Bistrico in Ant. Rausl na Sladko goro.

Listek.

Ubogo srce!

I.

Nekoliko oddaljena od prijazne gorske vasi stala je na griču majhna, vendar jako ukusno zidana hišica učiteljeve vdove. Dvoje oken gledalo je proti severu v vas, iz dveh videlo se je pa ravno na Vrtnikovo hišico konec gozda, kjer je prebival stari Vrtnik s svojim sinom Konradom, ki je bil gozdarski pristav.

Konrad ni bil le veselje svojega očeta, ampak tudi ponos cele vasi; med njimi je namreč zrasel in že v domači šoli kazal je veliko nadarjenost; zaradi tega dal ga je graščak v mesto v šolo, kjer se je v gozdarski šoli izučil za gozdnega pristava in po posebni naklonjenosti graščakovi bil je postavljen v svojem domačem kraju tako, da je lahko z očetom pod isto streho prebival.

V mali hišici na holmu pa je stanovala vdova po učitelju Prevcu s svojo jedino hčerko Roziko. Poleg lepe hčerke zapustil ji je mož tudi nekaj denarja, s katerim si je sezidala hišico na griču. Ko je namreč

po smrti njenega moža prišel novi učitelj, morala se je seliti iz šole in zapustiti prostore, kjer je dvajset let srečno živela. Kupila pa si je hišico tudi zaradi tega na tem holmu, da je lahko videla v vas in na pokopališče, kjer počiva njen mož. Že od nekdaj bila je ona varčna in pridna in sedaj je sivala in pletla za druge ljudi; in ker je imela polega tega tudi majhno pokojnino, ni bilo treba njej in hčerki trpeti pomanjkanja. Njena Rozika ji je bila sedaj vse na svetu; bila je lepa in vaski mladeniči so trdili, da je ni lepše daleč na okrog; ali ona se ni prav nič zmenila za tako prilizovanje in vsakega je pognala, kdor ji je pričel razlagati svojo ljubezen. To je toliko časa trpelo, dokler ni prišel Vrtnikov Konrad v hišo; tedaj je pa tudi Roziki odbilo.

Ko se je Konrad domov vrnil, obiskal je najprvo Prevčeve, kajti hodil je šest let k Prevcu v šolo in vrh tega bili so si najbližji sosed. Tu je videl, kako čvrsta je Rozika zrasla in prepričal se je tudi, kako pametno dekle da je ona. Zabajal je pogosto k učiteljevim in naposled prišel je vsak večer, ko ni imel več v gozdu opraviti in se je veselil v družbi učiteljice in Rozike.

II.

Bilo je okoli Božiča. Mati in hčerka delali ste vsak večer pozno v noč, kajti v predpustu imela je biti poroka Konrada in Rozike, zato bilo je veliko dela. Prevelik trud pa je jako škodoval že tako precej slabotni materi in lotila se je je huda mrzlica in jo vrgla na posteljo; Rozika v teh dneh skoro nobenega družega ni videla, kakor Konrada, ki je vestno vsak večer prihajal in ji pomagal čuti pri materi. Ko je nekega večera zopet prišel, tožil je, da ga glava boli in da so mu vsi udje tako težki ko svinec; čez nekaj časa bil je ves rudeč v obraz in nato jel ga je mrzav tresti.

«Konrad, ti imaš mrzlico», reče prestrašena deklica, »pojdi domov in se vlezi, sicer mi še ti zbolijo!« in pri teh besedah peljala ga je k vratom.

Drugi dan ni prišel Konrad; in ko ga tudi tretji in četrti dan ni bilo, ni si mogla Rozika kaj, da ne bi šla poizvedet, kaj je s Konradom.

Ko je nekoč mati malo zadremala, zapustila je Rozika urno sobo in stekla po griču čez travnik k Vrtnikovim; ali kako se začudi, ko najde vrata zaprta in okna bila so zagrnjena. Ko je nekaj časa trkala, odprlo okno in na njem se pokaže stari Vrtnik, ki ji je dal z roko znamenje, naj se ne bliža.

«Za božjo voljo, Rozika, ostani zunaj; Konrad dobil je koze in ti ne smeš k njemu, jaz sam sem pri njem in mu strežem. Pojdi vendar takoj domov!» reče oče. Jeden trenotek je postala, ni vedela kaj ji je storiti; nato pa je zastokala, kakor bi jo bila še-le zdaj bolečina zadela in skočila je proti vratom, ali zaman; bila so trdno zaklenjena in v hiši bilo je vse tiho.

Nato se je spomnila zopet na mater in s tresočimi koleno hitela je domov. Mati se je bila med tem zbudila in je takoj spoznala strah in bolečino na hčerinem obrazu.

«Kaj pa ti je, Rozika, da si tako prepadena?» vpraša hčerko. Rozika hotela je že pasti na kolena in materi vse potožiti, kar ji je tako srce težilo; ali v tem se spomni zdravnikovih besedij, da materi vsaka razburjenost škoduje in zato se je skušala materi približati z bolj mirnim obrazom. Poljubila jo je na čelo in rekla: »Draga mati, to bi vendar ne bilo lepo od mene, ko bi bila takrat vesela, kadar vidim vas trpeti.«

«Draga moja», reče mati, »le vesela bodi, meni je ljubše tako.«

In Rozika se je skušala smejati; ko pa je bila v kuhinji, vrgla se je na kolena in jela plakati zaradi nadlog, ki so prišle nad njo in ki jih ni mogla, niti smela potožiti nikomur. Zunaj pa je medlo s snegom celo noč.

III.

Ko se je drugo jutro mati zbudila, prosila je Roziko, naj ji okno odpre. Rozika je bila takoj pripravljena jo ubogati; ali kako se prestraši, ko ga ne more odpreti; nato hotela je vrata odpreti, ali tudi teh ni mogla; videla je, da ste zameteni; zlezla je na posteljo in odprla malo vetrno okence. V tem zasliši od daleč zvonček; vedela je, da gredo obhajati in spomnila se je

na Konrada. Bila bi kmalu zaupila od žalosti, ali še o pravem času spomnila se je na ukaz zdravnikov.

«Ali si že odprla okno?» vpraša mati.

«Samo malo okence, ker danes je jako mrzlo, odvrne Rozika.»

«Ti si preveč skrbna; pojdi sem, Rozika, zdi se mi, kakor bi sedaj lažje dihala. Ali mi hočeš pogreti nekoliko mleka?»

Hčerki je bilo to všeč, kajti mati že dva dni ni nič zavžila. Šla je takoj pogledat, za koliko časa da sta preskrbljeni z živežem. Drva bilo je k sreči dovolj za precej časa, ne pa tako živeža. Mleka bilo je malo in Rozika sama se ga ni dotaknila; našla je tudi nekaj jajec, katere je tudi za mater namenila. Kruha in subega mesa bilo je sicer dovolj, a to ni bilo nič za bolnico.

«Konrad nas je čisto pozabil», reče mati čez nekoliko časa; »nič več ga ni k nam!»

Roziki hotelo je počiti srce; obrnila se je v stran, da bi zakrila solze in rekla: »Najbrže je zadržan, sicer bi gotovo prišel.«

«Ti bi morala kaj o njem zvedeti, morebiti je tudi on bolan.»

«Mati, jaz pojdem tja, kakor hitro mi bode to mogoče; ali želite še nekoliko mleka?» reče Rozika, da bi obrnila pogovor na druge stvari; in mati je res popila še nekoliko mleka.

Čez nekaj časa zopet spregovori bolnica: »Zdravnik pride tudi danes!»

Hčerka se ji ni upala odgovoriti. Šla je in ji brala nekaj iz molitvene knjižice za bolnike in prišla sta do mesta, kjer Jezus pravi, da njegov Oče gotovo usliši, ako ga dva v Njegovem imenu prosita. Roziki je bilo tako čudno pri srcu, nič se ni upala materi reči in morala je sama prositi za pomoč. Vsak poskus narediti gaz bil je za sibo dekllico zastoj. Šla je v kuhinjo, povzdignila roke k nebu in prosila: »Mili Jezus, moli Ti z menoj; jaz in Ti sva dva in Tvoj Oče naju gotovo usliši in mi pomaga v stiski. Od vsega sveta smo zaprti in ako kmalu ne bo pomoči, grozi moji ubogi materi in meni smrt od lakote. In kaj še-le potem, ako moja mati poželi sv. popotnico; dobrotljivi Bog, Ti si dal to zadnjo tolažbo danes mojemu zaročencu; gotovo tudi moje matere ne zapustiš; o ko bi ne bil Konrad bolan, on bi nas gotovo rešil. Dvoje ljubljenih bitij na smrtni postelji, smrt od lakote pred očmi — ne; to je preveč za ubogo srce! Toda, nebeski Oče, tvoj Sin prosi z menoj in Ti me gotovo ne pozabiš!»

Pri teh besedah bilo ji je lažje. Ko se je vrnila v sobo, rekla ji je mati: »Zapoj mi ono pesem, katere te je naučil ranjki oče.« Roziki stopile so solze v oči, vendar se je premagala in zapela.

Tretji dan zasliši neke glasove; zdelo se ji je, da so to človeški glasovi. Prihajalo je vedno bližje in kmalu zaslišalo se je kopanje z lopatami. Rozika jela je upati. Črez dobro uro slisala je govorjenje že prav pred vrati in nekaj trenotkov za tem odpro se vrata in v sobo stopi zdravnik, za njim pa nekaj mož z lopatami.

«No, kako se vam godi?» reče zdravnik.

»Hvala«, reče bolnica, »danes se čutim mnogo boljše.«

»To me prav veseli, jaz sem mislil, da vas bom pol mrtvo našel od strahu, odvrne zdravnik.«

»O ne, zakaj vendar«, začudi se bolnica.

»Zaradi snega.«

»Kaj je tako zelo snežilo, meni pa tega Rozika ni nič povedala.«

»Ali si ti vedela, da ste zamedeni?«

»Da, toda mati niso smeli nič o tem vedeti.«

»Dobro, dobro!«

»In kaj pa Konrad?« vpraša s strahom pogledujoča zdravnika.

»Upam, da mu ohranim življenje. Obrnilo se mu je na bolje.«

»Kaj je Konrad bolan?« vpraša začudena mati in ti si tudi to vedela?«

Mati potegnila je hčerko k sebi in jo goreče poljubila.

* * *

Z ženitnino ni bilo nič oni predpust, kajti mati je še ležala nekaj časa in Konrad je bil tudi slaboten.

Ko pa je bilo maja meseca zopet vse v cvetju, praznovali so veselo ženitnino pri Vrtnikovih. Bil je vesel dan za mater, ki je popolnoma okrevala in se veselila hčerine sreče. Sedaj so molili vsi skupaj večkrat, spominjajoč se besedij: Kjer sta dva ali trije v mojem imenu zbrani, sem jaz med njimi.

Podoba iz življenja

(Dalje.)

18. Sestra Marija Avgustina.

Strašno hudodelstvo se je zgodilo v Rimu 13. dan nov. t. l. Sestra Avgustina, usmiljenka, 28 let stara, je že pet let darovala svoje življenje Bogu in bolnikom v bolnišnici »S. Spirito« (Sv. Duha) v Rimu. Bila je v oddelku za jetične. Vsi so občudovali njeno potrpežljivost, vsi so jo srčno spoštovali. Med bolniki pa je bil tudi neki zidar Romanelli z imenom, ki je v sled svojega razuzdanega življenja postal jetičen. Dolgo časa je stregla tudi njemu sestra Avgustina, čeprav z največjo žalostjo, kajti nesrečnega tudi bolezen prav nič zboljšala. Bil je edurnega vedenja, poleg tega pa še tako ostudnega in nesramnega jezika, da je bil tudi drugim bolnikom v spodtiko. Sestra Avgustina ga je ljubeznjivo svarila, prosila, naj se poboljša, pa vse zastonj. Ker vse ni nič pomagalo, ukazali so mu, da naj zapusti bolnišnico, v dan 25. okt. 1894. Ker pa je hudobni človek mislil, da je sestra Avgustina kriva ker je moral zapustiti bolnišnico, kuhal je smrtno maščevanje zoper njo v svojem srcu. Sicer je svoj naklep glasno razodel, tako, da je tudi vodstvo bolnišnice zvedelo, kaj namerava — Mimogrede bodi omenjeno, da so bolnišnico »S. Spirito« ustanovili papeži, a laška vlada jim jo je vzela, kakor veliko drugih cerkvenih ustanov, ter namestila svoje vodstvo, sedaj je neki prostozidar, prof. Balloni, voditelj, in posvetne strežnike,

dočim so prej stregli usmiljeni bratje in sestre; a sestre, videč, kako zapuščeni so bolniki ob tej moderni postrežbi, prihajajo prostovoljno v bolnišnico in brezplačno strežejo revežem. Pa četudi sta policija in vodstvo vedela, kaj hudobnež namerava, pustili so ga vendar dne 13. nov. v bolnišnico, v ono nadstropje, kjer je stregla sestra Avgustina. Saj takega bitja, ki živi le za blagor bližnika, ni nič škoda!!! Opoldne, ko je omenjena sestra peljala nekega starčka po hodniku, da bi mu dala juhe, skoči hudodelec Romanelli kakor divja zver na svojo žrtev, potegne skrito bodalo ter ga zasadi šestkrat v hrbet in prsi sestri Avgustini, katera mu je z največjo ljubeznijo stregla v bolezn. — Usmiljena sestra je bila v par trenotkih mrtva, izdihnuvši še besedico »Marija...«. Morilec je — ušel, kolikor se vé do sedaj. Tudi v nemarni Rimljani začenjajo »pregledovati. Sočutje za umrlo sestro je splošno. Nad 30.000 ljudi se je udeležilo pogreba priproste hčere sv. Vincencija Pavlanskega, ki ni imela drugega bogastva nego devišstvo svoje in gorečo ljubezen do Boga in bližnjega. Rimljani jo kar splošno imenujejo »la martire«, mučenica.

19. Posvečuj praznik.

(Resnična dogodba.)

Imel sem navado po leti vsako nedeljo po »nauku« pod kakim drevesom ležati v senci. I zadnjič sem ležal pod košatim drevesom — in jedel kislo mleko. Kar prihrumi jata otrok od leve strani sem. Precej zvem vso stvar. — Doma so jim rekli iti v cerkev, a ti so se šli kopat, in eden izmed njih je — utonel. — Precej za njim prikreva počasi star, močno hrom mož — berač — in sede poleg mene ter pomaga meni nič tebi nič prazniti latvico mleka.

»Glejte«, mi reče, »ti otroci so se šli kopat, namesto v cerkev, in za kazen je jeden utonel. Da, tudi jaz bi ne bil kruljev, ako bi bil nekoč ubogal pametnega moža, ki mi je velel iti v cerkev, a žal, — nisem šel. Za kazen sem si zlomil nogo.«

»Povejte mi no vso zgodbo!«

»No, če si že tako radoveden, pa naj bo. — Rojen sem v mali vasi, Hrastnik se imenuje. — Imel sem dobro mater in skrbnega očeta. — Živel sem do stiri-najstega leta brez vse skrbi; res, srečen sem bil takrat. — Toda, čas se je približal, ko bi se moral odločiti za kako rokodelstvo. — Črevljarstvo me je že od nekdaj veselilo. Pa me dadó torej k dobro znanemu črevljarskemu mojstru, svojemu prijatelju, v mesto. — Ha, tu je bilo življenje! Mojster je bil res strog in natančen, a bilo nas je več paglavcev, ki smo uganjali burke, da je bilo veselje. Ob nedeljah in praznikih smo morali hoditi redno v cerkev, kar se nam pa ni preprijetno zdelo. — Bilo je zopet neko nedeljo popoldne. Mojster nam zopet veli iti v cerkev; a mi smo imeli druge muhe v glavi. Namenili smo se čez Krko tja nekam »v nograde« »nad črešnje.« Toda, kako čez Krko? Denarja nismo imeli, da bi plačali za čoln. Pa, koliko veselje, ko tja pridemo! Čolnarja ni doma. — Hitro

odvežemo čoln, in hajdi na ono stran. Tu ga zopet privežemo, potem pa vsak na jedno črešnjo. Kmalu smo jih siti do vrha, poleg tega jih imamo pa še polne žepe.

Kar pa nekdo na oni strani nad nami na ves glas zakriči, in s pestjo zažuga — bil je čolnar. Od strahu se zganem, veja, na kateri stojim, se mi zlomi, in z visoke črešnje padem na tla. Neznansko me zaskeli noga. Vendar hočem vstati, — a noga mi več ne služi. Za božjo voljo prosim tovariše, naj mi pomagajo, toda oni so že v čolnu in veslajo dalje po Krki, dokler ne stopijo na suho tam, kjer jim čolnar ne more več do živga. Strašno jezen odpelje le-ta čoln zopet na pravo mesto. — Jaz pa pod črešnjo stokam in vpijem, a zastonj. Že se približa večer. Kolikor mi daje moči, kličem na pomoč. Nazadnje me je menda vsejedno začul čolnar, kajti s čolnom privesla na to stran in gre naravnost proti meni. Jaz mu povem, kaj se je zgodilo in ga milo prosim pomoči. — Zadene me na se in me nese v čoln, potem pa v svojo kočo. Tu mu povem, kdo sem, in kje stanuje mojster. — Naloži me na voziček in me odpelje v mesto k mojstru. Prisrčno se mu zahvalim za rešitev; oni odide z vozičkom domov, a jaz pa v posteljo. Več tednov sem ležal bolan. Sčasoma se je tudi moja noga zacelila; bil sem zopet zdrav, a — šepav. — Ne dolgo potem sem postal pomočnik, ob enem pa tudi — pijanec.

Kar sem zaslužil, sem tudi sproti zapil. Hodil sem ves strgan in zamazan. Čeprav sem imel kedaj tudi novo obleko, ni ostala dolgo lepa; saj veste, pijanec se

rad v lužo ali jarek zvrne, posebno če je šepav. — Tako je bilo dve leti. Kar mi pa umrje mojster. Postal sem še mnogo slabši, kajti ta me je še nekaj krotil. — Kmalu potem mi pa umrjé tudi oče. (Mati so mi že prej umrli.) Podedoval sem po njem 400 goldinarjev. — Vdova, sedaj »mojstrovka«, me je začela nagovarjati — na ženitev, torej, naj bi se jaz z njo oženil. Seveda, denar sem imel, prenapačne postave tudi nisem bil; kaj ne, da bi ne bilo slabo. Jaz sem bil takoj zadovoljen, saj prestara še tudi ona ni bila. Postal sem sedaj nekoliko bolj postaven. Kupil sem si novo obleko in tudi pil nisem več tako zelo. Delal sem tudi bolj pridno, a plačila nisem dobil nikoli; rekla mi je vselej: »Saj bode potem tako ali tako vse tvoje.« — Toda, »navada je železna srajca«; pijančevati se nisem mogel odvaditi, posebno, ker mi je še moja »prihodnja soproga« neutrudljivo pomagala. Ženitev je pa kar vedno odkladala in odkladala, dokler nisva pognala vseh 400 goldinarjev, — tedaj se mi je pa odločno odrekla. Torej me je prekanila. Bil sem neizrečeno jezen. Delal sem sicer še, a zapil precej vsak krajcar. Tedaj me pa začne še noga boleti, vedno boleti, vedno bolj. Peljali so me v bolnišnico. Tu sem res zopet ozdravel, a postal tudi hrom, kakor me sedaj vidite, in nesposoben za vsako delo. — Ne pijem ga tudi ne več, le tu pa tam včasih še kakšen »frakelja«.

»Glejte«, je pristavil naposled, »vse to bi se ne zgodilo, in jaz bi ne prosjačil sedaj od hiše do hiše, ako bi šel ono nedeljo »k nauku.«

Nato vstane in odide.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Kako je oskrbovati teleta? Tele moraš koj po rojstvu dati kravi, da ga obliže. Potem ga položi na suh kraj, kjer ni prepiha. Ako ni hlev zadosti gorak, odeni tele s slamo. Prvo mleko moraš prepustiti teletu. Narava ga je za njega pripravila. To mleko čisti teletu čreva. Prvi teden naj dobiva tele le mleko svoje matere. Ako tele sesa, skrbi, da bode dobivalo vedno dosti mleka. Prva dva tedna naj dobiva vsaki dan mleka za $\frac{1}{2}$ svoje zive teže (t. j. ako tele tehtá 28 kg., naj dobi 4 litre mleka, ako tehtá 35 kg. 5 litrov mleka itd.) Od tretjega tedna naprej naj pa dobiva mleka za $\frac{1}{4}$ svoje zive teže. Od tretjega tedna nadalje naj se mleku, ako se tele napaja, primeša ovsene moke, v začetku $\frac{1}{4}$ kg na dan pozneje pa celo 1 kg na dan. V četrtem tednu smeš teletu podajati uže po malem otave ali prav dobrega sena. Od šestega tedna nadalje dobiva lahko posneto mleko, seveda naj pa potem dobiva toliko več ovsene moke. Še le ko je tele 3 mesce staro, naj se zid obije z deskami, sicer liže soliter, ki se dela na zidu, to pa povzroči drisko. Žleb iz katerega tele je, naj bode kolikor mogoče nizek; ako mora iz visocega žleba jesti, dobí tako imenovani zlomljeni hrbet, tudi prsi ostanejo

ozke. Tele je treba dobro snažiti s sčetje. Ako dobi uši, jo to znamenje zanikernosti. Ušiva mesta, naj se takoj sperejo s tobakovo vodo. Zrak v hlevu naj bode topel (16 do 18° C) in gnoj naj se izkidava. Pomladi in poleti je neobhodno potrebno, da se teleta sprelete na kacam ograjenem prostoru. To jim utrdi kosti in pljuča. Krmiti je treba mlado živino dobro, predobro pa vendar ne, kajti če so junice prerejene, se začno prehitro goniti (pomisljati).

Svetilnice se osnažijo najbolje s pepelom. Na košček sukna se dene precejanega pepela in se drgne vse dele svetilnice z njim. Pepel popije smrdljivo olje.

Kako jajca »na mehko« kuhati? Ne znu vsaka kuharica jajec ravno prav skuhati. Največkrat pridejo na mizo namesto mehko kuhanih, trdo kuhana jajca. Neka kuharica je tako-le ravnala, da so bila jajca vedno prav kuhana. V pogret lonček je dala jajca. Na nje je vlija vrele vode, pokrila lonček in ga postavila na hladan kraj. Črez 1 četrt ure so bila jajca ravno prav mehka.

Pravila za zdravje. Neko društvo za pospeševanje zdravja je izdalo sledeča pravila: 1. Ne jej, dokler

nisi lačen. Od jednega obeda do drugega morajo preteči najmanj 3 ure. Ljudje, ki nimajo težkih del, naj ne jedo več kot trikrat na dan. Mladi ljudje, ki se rastejo morajo jesti štiri do petkrat na dan. Ogibaj se jedil in pijač, o katerih veš, da ti ne ugajajo. Jedila vselej dobro prezveči. Ne jej nikoli bolj vročih jedil, kakor je tvoja kri, pa tudi ne premrzlih. Svež kruh, gorki kolači, staro suho meso so težko prebavna jedila. Močne dišave, kakor poper, zenof ne ugajajo zdravju, ravno tako ne močne pijače. Neposredno pred jedjo in takoj po jedi ne pij. Ako te žeja, uživaj sveže ali pa kuhano sadje.

2. Ne pij nikoli, ako nisi žejen. Najbolj zdrava pijača je dobra studenčnica. Razun vode se ti še priporočajo: mleko, limonada, malinovec itd.

3. Gibati se je neobhodno potrebno, da kri ne zastane, da se mišice okrepe. Kadar si v svežem zraku dihaj globoko in sicer vselej skozi nos. Hitra hoja za nekoliko časa ne bode škodovala. Kadar si razgret, ne stoj ali pa ne sedi na prepihu.

Kožo svojo vedno čisti! V koži človekovi je na milijone luknjic, skozi katere puhté razni sopari iz človeškega trupla. Ako so pa luknjice vsled nesnažnosti zamašene, ne morejo škodljivi plini venkaj. Umivaj se toraj vsaki dan pa ne samo po obrazu, ampak tudi po prsih, rokah itd. Kopati se je posebno zdravo. Kadar koli se umivaš ali koplješ, glej, da se kmalu ogreješ, bodisi s hojo, bodisi z delom.

5. Privoščí svojemu telesu potreben počitek! Spalnica naj bode zdrava. Po leti vsaj spi pri odprtem oknu. Seveda tako, da ne bodeš na prepihu.

Po noči imeti luč, ne ugaja živcem. K počitku se podaj ob 10. uri zvečer in vstani ob 5. uri zjutraj. Predno greš spat, ne uživaj vpijanljivih pijač, tudi ne prebiraj knjig, katere bi te preveč razburile ali pa napenjale tvoje duševne moči. Ne vlegaj se k počitku z mrzlimi nogami. Postelja bodi prostorna, odeja ne pregorka.

Obleka naj bode vremenskim okoliščinam primerna.

Noge naj se ohranijo vedno tople, vrat in glava naj bode kolikor mogoče nepokrita.

Kmečka pisma.

Hujše delo je pri kraju. Zahvaljena nedelja je že za nami. Letos smo jo kmetje res lahko hvaležno praznovali; vsaj pri nas že precej davno ni bilo take letine, Dobri Bog nam je trud dokaj blagoslovil.

Ljubi »Domoljub!« Zdaj bomo imeli kmetje zopet nekaj več časa; čez poletje smo mogli samo ob nedeljah pogledati vate, kaj praviš; odslej se bomo pa že več pomenili. — Sicer mislim, da mojih pisem lahko pogrešaš. Pa vendar smem upati, da kar zavrgel jih tudi ne boš. Kaj posebnega ti nimam sporočiti. Kako smo se imeli pri tistem shodu tam med Pristavami, že veš. Tam v naklanski župniji blizu Okroglega so izkopali človeško truplo, ko so pripravljali pesek za tisto gosposko hišo, katero nekemu gospodu na Okroglem zidajo. Čegavi ostanki so to, ljudje zdaj se bolj ugičljejo in sodijo. Ako bodo prav uganili, ti bom poročil.

Sicer je pa pri nas vse pri starem. Tudi naš premajeni občinski zastop spoštuje neomahljivo staro sveto vero, stari naš domači jezik in starega nam očeta župana. V sosednji trziški županiji se kar čudijo, kako da nobeden pri nas ne zna biti liberalec. Mi smo pa že taki, da sicer boljše novo z obema rokama radi sprejemamo; dokler pa nismo prepričani, da bo novo res boljše, ostajamo pri starem!

Staro spoštujemo — samo starega denarja ne, ker ga več nimamo. Novi pa ni tako lep — no, pa da bi ga vsaj kaj bilo! Da si prislužim nekaj novih grošev, sem že posekal topolko; razžagam jo in naredim iz nje pogrošnih podplatov in obujem devet vasij z gorenjskimi cokljami. Kdor si hoče preskrbeti cenega, trpežnega in gorkega obuvala, povej mu, naj se obrne na gorenjskega Ambroža!

Razne novice.

(Vabilo na naročbo.) Bliža se novo leto in »Domoljub« vabi zopet svoje rojake, naj si z novim letom zopet naročé »Domoljuba« ter naj mu pridobé še mnogo novih naročnikov. »Domoljubu« ni treba svojim bralcem ob novem letu ničesar obetati. Poznajo ga že dobro in da ga bodo tudi v prihodnje, radi in s pridom brali, zato bomo poskrbeli kolikor bo v naših močeh. Lepih povestij imamo tudi za novo leto že več pripravljenih, tudi za gospodarske stvari imamo zagotovljene prijazne sotrudnike. Tako upamo, da bomo spoznili tudi v prihodnje svoje dolžnost do čitateljev. — Za naročevanje »Domoljuba« je današnjemu listu priložena pošiltna nakaznica, na katero naj naročniki pošiljajo naročnino. Pri tem imamo tri prošnje:

1) da naročnino o pravem času dološljejo, ker sicer je težko red napraviti pri razpošiljanji lista;

2) da ob robu nakaznice svoje krstno ime, priimek in stan kakor tudi pošto natančno in razločno zapišejo;

3) da zraven še zapišejo, ali je kdo že bil naročnik ali je nov, torej besedico: nov ali star, ker si upravnistvo prihrani veliko dela. — Bog živi prijatelje in naročnike »Domoljuba« ter jih ob novem letu prav obilno pomnoži.

(Slovenske katoliške društve za kamniški okraj) je že pričelo svoje delo. Vsako drugo nedeljo zvečer ob petih je v Kamniku »pri Kristofu« mal shod ali »društveni večeri«, pri katerem se govori o raznih važnih zadevah našega časa. S časom bomo začeli tudi z zabavo

da bo več razvedrila. Dva taka večera sta že bila: 18. novembra in 3. decembra. Prihodnji bo 3. adventno nedeljo pred novim letom. Ti večeri so sicer najprej namenjeni Kamničanom, katerim se je ložje udeleževati, vendar je vabljen in z veseljem sprejet tudi vsak drug ud našega društva iz okolice, če ga veseli in mu ni težavno priti. Čim več nas je, tem bolje!

(V Črnem Vrhu pri Idriji) se je začela širiti davica. Samo v mesecu novembru je umrlo za to boleznijo 7 otrok. Dasiravno je ob nedeljah prepovedano semnje imeti, imajo vendar v Črnem Vrhu dva semnja ob nedeljah in sicer na nedeljo po sv. Marjeti in na nedeljo po sv. Martinu. Ob zadnjem semnju je letošnje premočno vipavsko vino nekatere toliko razgrelo, da so si morali kri puščati. Pač umestno bi bilo nedeljske semnje popolnoma prepovedati.

(Kako dolgo živé ljudje?) Izmed enega milijona novorojencev jih že prvo leto pomrje skoraj 150.000 in naslednje leto zopet njih 53.000. Izmed ostalih jih po preteklih 13 letih zmanjka zopet 28.000. Čez 60 let po rojstvu jih je izmed milijona le še 17.000 na svetu, in po preteklih 80 letih samo še kakih 970. Eno k drugemu je srednja starost, katero človek doživi, 33 let. Četrtnina vseh rojenih umrje pred 18. letom; izmed 100 ljudi jih le 6 doživi šestdeseto leto; izmed 500 oseb le ena postane stara 80 let.

(Prekrasen venec) je poslal naš cesar k pogrebu ruskega cara Aleksandra III. v Peterburg. Iz najlepših in najdragocenejših rastlin in cvetlic cesarskih vrtov je trideset izvezbanih vrtnarjev skoz dva dni izdelavalo velikana, ki ga je nadvojvoda Karol Ludvik v cesarjevem imenu peljal k pogrebu.

(Kraljičina — stanovitna v veri.) O Heleni orlean-ski, hčeri pokojnega grofa pariskega, poročajo listi, da je imela že zelo imenitne snubače. Prvi je bil sin angleškega prestolonaslednika, tedaj bodoči angleški kralj. Angleška kraljeva družina je dovolila, da sme kraljičina ostati katoličanka, le poroka bi morala biti po angleškem obredu. Toda kraljičina je odločno rekla, da ne mara živeti v mešanem zakonu. — V pričetku letošnjega leta pa jo je neki snubil celo ruski carjevič sam, ter postavil pogoj, da postane pravoslavna. — Da je tudi v tem slučaju Helena svoji veri zvesta ostala, pričuje najbolj to, da se je carjevič že poročil z luteranko, katera je pa rada svojo vero zamenjala za rusko krono. — Tretji snubač pa je, kakor se pripoveduje naš bodoči prestolonaslednik nadvojvoda Ferdinand Este. Ako se to uresniči, potem dobimo Avstrijci zopet cesarico, katera je stanovitna v veri kakor skala. Bog daj!

(Koliko se v Avstriji pekadi?) Tobakarji so najboljši davkoplačevalci. To nam dokazujejo te-le številke: Leta 1888. se je popušilo tobaka za 77.647,906 gl. l. 1889. za 1.925,922 gl. več in tako vsako leto več. V prihodnjem letu naš finančni minister upa dobiti nič manj nego 88,687.000 gl.

(Črez 15 let.) V neki vasi na Slavonskem so zaprli jednega najpremožnejših trgovcev. Nek natakak je na smrtni postelji povedal, da sta s tem trgovcem umorila

pred 15. leti živinskega kupca in mu ugrabila 15.000 gl. Umor je ob svojem času ljudi jako vznemirjal, toda za morilca se ni zvedelo. Sedaj je pa prišlo vse na dan.

(Zaspanka.) V neki vasi na Francoskem spi neka žena že 12 let. Pred 12. leti ji je umrl otrok nenavadne smrti. Gosposka je menila, da se je zgodila kaka hudobija in zaukazala žandarmeriji naj stvar preiskuje. Ko je pa žena videla prihajati žandarje, se prestraši, prime jo krč in v tem stanju je se dandanes. Vsaki dan ji vlijejo štirikrat mleka skozi usta in to jo ohrani živo.

(280.000 glđ na smodkah prihranil.) V severni Ameriki je pred kratkim umrl 87 let stari Preskot Hubbad, kateri je bil velik nasprotnik tobaka. Že kakor 12letni mladenič je začel tobak žvečiti, kmalu potem pa je postal strasten tobakar. Tudi v cerkvi ni mogel obstati brez »čika«, dokler ga ni prijatelj opomnil na to nedostojnost. Hubbad je sedaj sklenil tobaku se popolnoma odpovedati, denar pa, katerega bi zdajal za smodke, v hranilnici nalagati. Svojemu sklepu je ostal zvest do smrti. Prihranil je vsaki dan za šest smodk 37½ centov, kar na leto znaša 136½ dolarjev ali o našem denarju okroglih 340 glđ. Skozi 61 let je nosil to svoto točno v hranilnico, v kateri se mu je z njegovim 87. letom nabrala velikanska svota 280.000 glđ. — Ves ta denar je zapustil v svoji oporoki za dobre namene. — Kaj ko bi tudi kateri izmed čitateljev »Domoljuba« hotel tega Amerikanca posnemati! Naj bi vsaj 10 glđ. dal vsako leto v hranilnico, mesto da jih spremeni v tobačni dim in pepel. Tudi on bi si za stara leta prihranil lep denar, kateri bi njemu ali pa njegovi družini dobro služil. Res je sicer, da še nobeden svojega posestva ni zapustil, kakor ga je že marsikateri zapil — toda varčnost je tudi pri tobaku zelo potrebna — Ako bode kateri naš nasvêt vbogal, naj nam piše — da prinesemo v Domoljubu njegovo častno ime!

(Velikanski prečič.) V Pasavi na Bavarskem je posestnik Fenel letos zredil pravega slona-prešiča. Zival je bila 1 meter 10 centimetrov visoka in 2 metra 25 centimetrov dolga, tedaj velika kakor precej velik vol. Pujs ni mogel niti stati, niti hoditi.

(Največji mlin) na svetu je v Dulutu v Severni Ameriki. kateri v 24 urah namelje 8000 sodcev moke po 200 funtov teže. Ni se tedaj čuditi, da postaja delavec vedno ubožnejši, ker sam mlinski astoj izvrši tako ogromno množino moke.

(Drag konj.) Nas kmetijski minister je poslal na Angleško podmaršala grofa Graevenica, da kupi dobrega zrebca za državno zrebčarijo. Z general majorjem Lud. Esterhacijem sta odbrala polnokrvnega zrebca, kateri sliši na ime »Matehoks«. Kupila sta ga za 15.000 funtov šterlingov t. j. za več kakor 150.000 glđ. av. velj.

(Poroča v levnjaku.) Pred kratkim se je poročil v Interlakenu (seveda v Ameriki) menežarijski direktor Jon. Smith z levjo krotilko M. Maikort. Novoporočencema je prišlo na misel, da sta se v levnjaku vpričo šest letov poročila, kateri so se neki med poroko prav pametno obnašali. Pastor je ostal pred levjo kletjo.

Izjava.

Jaz podpisani Anton Vičič p. d. Poličar iz Zarečice št. 4 sem dne 21. oktobra o priliki zadnjih deželno-zborskih volitev v prodajalnici g. Bizjaka v Trnovem razšaljivo se izustil o gg. Rudolfu Valenčiču in Ivanu Valenčiču, posestnikih v Trnovem. Ker nisem imel nikakega povoda tako govoriti, izjavljam s tem, da obžalujem v naglici izgovorjene razšaljive besede svoje.

V Zarečici, dne 12. novembra 1894.

Anton Vičič s. r.

Ivan Tomšič s. r.
priča

Franc Samsa s. r.
priča.

zadnja cena

R. Miklauc

v Ljubljani, Špitalske ulice št. 5.

Zaloga vsake baže

gvantnega blaga za moške
in ženske

183 7-6

kakor tudi vse vrste koe, kovtre, srajce, jope, nogovce, svilene in cajgaste rute itd.

po najnižji ceni.

zadnja cena

Domača, zanesljiva tvrdka!

Tovarniška zaloga pristnih švicarskih izdelkov!

Najboljše in najcenejše
žepne in stenske ure
ure budilnice

zlate, srebrne in nikelnate verižice, medaljone, protane, zapetnice, naprune igle
134 prodaja in ima v zalogi 19-18

Fr. Čuden

v Ljubljani Mestni trg, naspr. rotovžu

Popravlja tudi najtežavnejša izvršuje tekem 14 dni. — Za blago pri njem kupljeno istotako za natančno popravilo jamči.

Ceniki s podobami so franke na razpolago.

P VII. zvezek: **POVESTI**

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiva komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani.
— Tudi III. in IV. zvezek sta še v zalogi.

Najcenejši in najboljši vir
nakupovanja!

Ubald pl. Trnkóczy

lekar zraven rotovža v Ljubljani

priporoča:

Ovet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijincevske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld.

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvarja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanih, skaznem želodci. — Skatulja 21 kr., jeden zavojček s 6 skatulkami velja 1 gld. 5 kr.

Redilna štupa za živino za se tranjo potrebo pri kravah, konjih in prašičih. — Zavojček z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zavojčkov samo 2 gld.

Ovet za konje. Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretegu žil, otekanji nog, otrpenosti v boku, v križi itd., s kratka pri vseh boleznih in hlabih. — Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., pet steklenic z rabilnim navodom vred le 4 gld.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se dobijo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja
v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo. 144 (24-14)

Službo cerkovnika

zeli nastopiti **Ferdinand Bračko** v katerikoli župniji na Kranjskem, oženjen je, in izvrsten krojač za vsako obleko. Zdaj stanuje v fari Magdalenski v Poberžah h. št. 118. pri Mariboru. 103 2-3

Schichtovo patentno milo

z varstveno znamko labuda, je neporekljivo najboljšo sredstvo, da dobiš snežnobelo perilo, za

čiščenje volnenega, svilnega in barvastega blaga,

kakor dokazano najboljše razkuševalno sredstvo za vsakešno perilo in pri tem popolnoma neškodljivo za perilo in roke. 155 7

Zaradi izvrstne kakovosti so sloveča tudi

Schicht-ova štedilna jedrčna mila,

katerih ne presega noben konkurenčni izdelek. Ta mila imajo po tem, kake vrste da so, jedno teh-le varstvenih znamk: 302 12-7

Jurij Schicht, Ustje ob Labi (Aussig a. d. E.),
tovarna za milo, sveče in palmovo jedrčno olje.

Malo obrtnijo

si lahko in z malimi stroški sleherni more povsod ustanoviti. 182 20-6

Lep dobilek zagotovljen.

Frankovana pisma (10 kr.) je pošiljati pod naslovom: Eggart Comp., Milan (Italija).

Kmetovalcem kateri se hočejo poučiti o marsičem, kar koristi njihovemu uspešnemu gospodarstvu, priporočamo knjižico

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

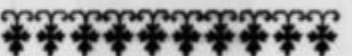
Spisal Iv. Belec, župnik.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr. Dobiva se v „Katoliški Tiskarni“ v Ljubljani.

Ölzova kava

priznana najboljša in najzdravnejša dodaja kavi se dobiva v glavni zalogi za Kranjsko pri M. Wagnerjevi vdovi v Ljubljani, in v vseh specerjarskih in konsumnih prodajalnicah.

Pri zlatem drž.
jabolku.

J. PSERHOFER

Zum goldenen
Reichsapfel.

lekarnar na Dunaju, I., Singerstrasse 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, so staroznano zdravilno sredstvo. — Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Od teh kroglic velja: 1 škatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, velja s poštne prosto pošiljavi: 1 zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Moj nego jeden zavoje se ne more odposlati.) — Prosi se, da se zahtevajo izrečno **J. Pscherhoferja kri čistilne kroglice** in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovu na navodilu za rabo stoječi imenski pečat **J. Pscherhofer** in sicer v **18** rdeči **18** barvi. 190 12 3

Balsam za ozebljine **J. Pscherhoferja**. 1 lonček 40 kr., s frankovano pošiljavi 65 kr. — **Trpotčev sok**, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. 1 steklenica 50 kr. — **Ameriška maša za protin**, 1 gld. 20 kr. — **Prašek proti potenju nog**, škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavi 75 kr. — **Balsam za gušo**, 1 flakon 40 kr., s frank. pošlj. 65 kr. — **Zdravilna esenca (Praške kapljice)**, proti sprjenemu želodecu, slabej prebavljivosti itd. 1 stekl. 22 kr. — **Angleški čudexni balsam**, 1 steklenica 50 kr. — **Fijakarski prašek**, proti kašlju itd. 1 škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavi 60 kr. — **Tannochinin-pomada**, **J. Pscherhoferja**, najbolje sredstvo za pospeševanje rasti las, 1 škatljica 2 gld. — **Univerzalni obliž**, prof. Steudel-a, sredstvo za pospeševanje ranam, oteklina itd. 1 lonček 50 kr., s frank. pošljat. 75 kr. — **Univerzalna čistilna sol** **A. W. Bullrich-a**. Domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljanja, 1 pak. 1 gld.

Razen tukaj omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se val predmeti, ki bi jih ne bilo v zalogi, na zahtevanje točno in po ceni preskrb. — **18** Pošiljave po pošti vrže se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa tudi proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), je poštnina dosti nižja, nege pri pošiljavah s povzetjem. **18**

Zgoraj imenovane specialitete dobivajo se tudi v Ljubljani pri **G. Piccoli-ju**.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se kmad po 15 kr., 10 komadev vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Koverta s firmo vizitnice in trgovske račune
priporoča

Katol. tiskarna
v Ljubljani.

Zaloga in zavod za izvršitev
obleke za prečast. duhovščino

„pri rudečem križu“.

Viljema Skarda

IV., Wälgasse 1, Dunaj, IV., Favoritenstrasse 28

priporočila za zimo 1894/95:

Gorko zimsko obleko

kot: Havelok, zimske suknje, vsakovrstne kožuhe
za potovanje in mestno uporabo, duhovniške suknje, zimske
hlače, talare in reverende.

100 24-24

Liturgično opravo

natančno po cerkvenih predpisih izvršeno:

birete, kolarje, naprsnice, vsakovrstne duhovniške
šepice. — Paramente preskrbuje po najnižji ceni.

Izvršuje se točno, iz naj-
boljšega trpežnega blaga, na-
tatančno izdelane; neugnajajoče
vzame se nazaj.

JAM Plačuje se tudi na obroke. — Blago po meri je na
razpolago. — Ceniki in vzorci na zahtevo brezplačno, 22

Največji izbor.

Priporočilna molitvena knjiga

Marija sedem žalosti

Dobiva se po 80, 90 kr. ter po gld. 1,
in gld. 1'10, 1'20. Po pošti 5 kr. več pri

J. Bonaču

knjigovezu v Ljubljani.

14

2 zlati
13 srebrnih
kolsju
9 častnih in
priznanih
diplom.

Franc Iv. Kwizda

Kwizdov

restitucijski fluid

0,1 in kr. priv. ceneževalna voda
za konje.

Cena 1 steklenice 1 gl. 40 kr., a. v. 1

Rabi se vije nad 30 let v dvornih hlevih; v vo-
jaških in zasebnih hlevih s izrednim uspe-
hom v krepčanje pred in po dlje trajajo-
čem naporu, pri izvajanju udov, otrpne-
losti kit itd., in neposlabajo konja za urno
tekanje.

Paziti je na
varstvo znamenja
zahtevati je
Kwizdov
restitucijski
fluid.

Glavna zaloga
Okrožna lekarna
Korneuburg pri Dunaju.

Dobiva se v
vseh
lekarnah in
drogerijskih
prodajal-
nicah avstro-
ogrskih.

125 (N 8)

626 24-22

Objava.

Sladna kava, katero izdeluje tvrdka Frana Kathreinera
in naslednikov v Stadlau-Dunaju, ima zares pred drugimi iz-
delki merodajno prednost, da ima prav kavi podoben okus in je
torej najboljše nadomestilo za zdravju škodljivo navadno kavo.

Jaz torej morem vsakemu priporočati popolnoma okusni
in zdravi Kathreinerjev izdelek in opetovano izjavljam, da
sem zaradi teh prednosti dal gospodu Francu Kathreinerju
pravico, pod mojim imenom svoj slad, kavo v celih zrnih,
prodajati, zatoj nima nobena druga firma jedine pravice
posluževati se mojega imena. S. Kneipp, kat. župnik.

Tudi kot dodatek k navadni kavi se Kathreinerjev
Kneippa sladni kavi odkazuje prvo mesto, ker ima svojstva:
katerih dosednji surogati nikogar nimajo. 22

Previdnost!

Vzemite le bele originalne zavitke s
podobo gosp. Kneippa in z imenom

Kathreiner!

Vsakdo

kateri rabi edlikovano fe-
lodčevo tinkturo lekarne
Piccoli-Jeve pri „angelju“
v Ljubljani, si ohrani zdrav
in krepak feleodce, lahko
prebavlja jedila in se obrani
zaprtju telesa.

Cena steklenici
je 10 novcev.

Vnanja naročila
razpošilja proti
povzetju zneska.

148 24-15